

31972L0245

1972 7 6

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 152/15

TARYBOS DIREKTYVA

1972 m. birželio 20 d.

dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių radijo trukdžių slopinimą motorinėse transporto priemonėse su kibirkštinio uždegimo varikliais, suderinimo

(72/245/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

kadangi pageidautina laikytis techninių reikalavimų, kuriuos JT Ekonomikos komisija Europai priėmė jos Reglamente Nr. 10 (Vienodos nuostatos dėl transporto priemonių patvirtinimo radijo trukdžių slopinimo požiūriu), pridėtame prie 1958 m. kovo 20 d. Susitarimo dėl vienodų patvirtinimo sąlygų priėmimo ir dėl abipusio transporto priemonių įrangos ir dalių patvirtinimo pripažinimo ⁽²⁾,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę,

1 straipsnis

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

Šioje direktyvoje „transporto priemonė“ – tai bet kokia naudoti kelyje skirta motorinė transporto priemonė su įrengta aukštos įtampos uždegimo sistema, su kėbulu ar be kėbulo, turinti bent keturis ratus ir didesnę kaip 25 km/h maksimalų konstrukcinį greitį ir jos priekabos, išskyrus bėgines transporto priemones ir žemės ūkyje naudojamus traktorius bei viešosios paskirties transporto priemones.

kadangi techniniai reikalavimai, kuriuos motorinės transporto priemonės su kibirkštinio uždegimo varikliu turi atitikti pagal kai kuriuos nacionalinius įstatymus, *inter alia*, siejasi su radijo trukdžių, keliamų tokių transporto priemonių slopinimu;

2 straipsnis

kadangi šie reikalavimai vienose valstybėse narėse skiriasi nuo reikalavimų kitose valstybėse narėse; kadangi dėl to yra būtina visoms valstybėms narėms priimti tuos pačius reikalavimus, kurie papildytų ar pakeistų jose taikomus reikalavimus, ypač norint sudaryti sąlygas kiekvienam transporto priemonės tipui taikyti EEB tipo patvirtinimo tvarką, kaip tai numatyta 1970 m. vasario 6 d. Tarybos direktyvoje dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo ⁽¹⁾;

Jokia valstybė narė negali atsisakyti išduoti transporto priemonėi EEB tipo patvirtinimą ar nacionalinį tipo patvirtinimą dėl priežasčių, siejamų su transporto priemonę varančio (-ių) variklio (-ių) uždegimo sistemos keliamais radijo trukdžiais, jei tokioje transporto priemonėje yra įrengtas trukdžių slopintuvas, atitinkantis prieduose išdėstytus reikalavimus.

⁽²⁾ Dok. E/EEB/324

E/EEB/TRANS/505

Add. 9, 1968 12 17.

⁽¹⁾ OL L 42, 1970 2 23, p. 1.

3 straipsnis

Valstybė narė, išdavusi tipo patvirtinimą, imasi reikalingų priemonių, kad ji būtų informuota apie bet kokią dalies arba charakteristikos, nurodytą I priedo 2.2 punkte, pakeitimą. Šios valstybės kompetentingos institucijos sprendžia, ar su pakeistu prototipu turi būti daromi nauji bandymai ir rengiama nauja ataskaita. Jei šie bandymai rodo, kad modifikacija negali atitikti šios direktyvos reikalavimų, jai neturi būti suteiktas patvirtinimas.

4 straipsnis

Pakeitimai, kurie yra būtini norint priedų reikalavimus derinti su technikos pažanga, priimami laikantis 1970 m. vasario mėn. 6 d. Tarybos direktyvos dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių motorinių transporto priemonių ir jų priekabų tipo patvirtinimą, suderinimo 13 straipsnyje nustatytos tvarkos.

5 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per 18 mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos, įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad šios direktyvos taikymo srityje priimto nacionalinio įstatymo pagrindinių nuostatų tekstai būtų pateikti Komisijai.

6 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1972 m. birželio 20 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

P. BUCHLER

I PRIEDAS ⁽¹⁾**APIBRĖŽIMAI, PARAIŠKA PATVIRTINTI EEB TIPA, ŽENKLAI, EEB TIPO PATVIRTINIMAS, SPECIFIKACIJOS, BANDYMAI, GAMINIŲ ATITIKTIS**

(1.)

2. APIBRĖŽIMAI

Šioje direktyvoje

(2.1.)

2.2. „Transporto priemonės tipas dėl radijo trukdžių slopinimo“ – tai transporto priemonės, kurios nesiskiria tokiais esminiais bruožais:

2.2.1. kėbulo dalies, sudarančios variklio skyrių ir arčiausiai jo esančią keleivių salono dalį, forma ir gamybai naudojamomis medžiagomis;

2.2.2. variklio tipu (dviejų ar keturių taktų, cilindų skaičius ir tūris, karbiuratorių skaičius, vožtuvų išdėstymas, didžiausia galia ir ją atitinkantis variklio apsukimų per minutę skaičius);

2.2.3. uždegimo grandinės sudėtinių dalių padėtimi ar modeliu (ritė, skirstytuvai, uždegimo žvakės, ekranavimas ir t. t.);

2.2.4. variklio skyriuje esančių metalinių sudėtinių dalių padėtimi (pvz., šildymo įtaisai, atsarginis ratas, oro filtras ir t. t.).

2.3. „Radijo trukdžių ribojimas“ – tai radijo trukdžių mažinimas radijo ir televizijos transliavimo dažnių diapazone iki tokio lygio, kad nebūtų pastebimų trukdžių net toje pačioje transporto priemonėje esančių imtuvų veikimui; ši sąlyga įvykdoma, jei trukdžių lygis lieka mažesnis nei toliau 6.2.2 punkte nustatytos ribos.

2.4. „Radijo trukdžių slopinimo įranga“ – tai visų sudėtinių dalių, reikalingų riboti transporto priemonės uždegimo sistemos keliamus radijo trukdžius, rinkinys. Radijo trukdžių slopinimo įrangai taip pat priklauso įžeminimo juostos ir ekranavimo sudėtinės dalys, specialiai įtrauktos slopinti radijo trukdžius.

2.5. „Įvairių tipų slopinimo įranga“ – tai įrangos rinkiniai, kurie skiriasi tokiais esminiais bruožais:

2.5.1. jų sudėtinės dalys turi skirtingus prekės pavadinimą ar markę;

2.5.2. skirtingos sudėtinės dalies „didelio dažnio“ charakteristikos arba jų sudėtinės dalys skiriasi forma ar dydžiu;

2.5.3. skiriasi bent vienos sudėtinės dalies veikimo principai;

2.5.4. jų sudėtinės dalys skirtingai surinktos.

⁽¹⁾ Priedų tekstas atitinka JT Ekonomikos komisijos Europai Reglamento Nr. 10 tekstą; t. y. skirstymas punktais yra toks pat; todėl, jei šioje direktyvoje nėra Reglamento Nr. 10 punkto atitiktens, jo numeris, kaip simboliško punkto numeris, pateiktas skliausteliuose.

- 2.6. „Slopinimo įrangos sudėtinė dalis“ – tai viena slopinimo įrangą sudarančių atskirų dalių.
3. PARAIŠKA PATVIRTINTI EEB TIPĄ
- 3.1. Paraišką patvirtinti EEB tipą transporto priemonės tipo dėl radijo trukdžių slopinimo pateikia transporto priemonės gamintojas ar jo įgaliotasis atstovas.
- 3.2. Prie jos trimis egzemplioriais turi būti pridėti šie dokumentai ir šios detalės:
- 3.2.1. transporto priemonės tipo aprašymas, atsižvelgiant į pirmiau 2.2 punkte minėtus punktus, kartu su į dalis išardyto variklio skyriaus vaizdu ar fotografija. Turi būti pavaizduoti numeriai ir (ar) simboliai, identifikuojantys variklio tipą ir transporto priemonės tipą;
- 3.2.2. tinkamai identifiкуotų radijo trukdžių slopinimo įrangos sudėtinių dalių sąrašas;
- 3.2.3. detalūs kiekvienos sudėtinės dalies brėžiniai, kad būtų galima lengvai rasti sudėtinės dalies vietą ir ją identifiкуoti;
- 3.2.4. išsami informacija apie nuolatinės srovės varžų vardines vertes ir aktyviąją varžą turinčių uždegimo laidų vieno metro vardinė varža.
- 3.3. Be to, su paraiška patvirtinti EEB tipą pristatomas ir radijo trukdžių slopinimo įrangos pavyzdys.
- 3.4. Tvirtinamą transporto priemonės tipą atstovaujanti transporto priemonė pateikiama techninei tarnybai, atsakingai už tipo patvirtinimo bandymus.
4. ŽENKLAI
- 4.1. Ant radijo trukdžių slopinimo įrangos sudėtinių dalių turi būti:
- 4.1.1. įrangos ir jos sudėtinių dalių gamintojų firmos pavadinimas ar markė;
- 4.1.2. gamintojo pateiktas prekės aprašymas.
- 4.2. Ženklinimas turi būti pakartotas ant radijo trukdžių slopinimo įrangos laidų ne didesniais kaip 12 centimetrų tarpais.
- 4.3. Šie ženklai turi būti aiškiai įskaitomi ir neištrinami.
5. EEB TIPO PATVIRTINIMAS
- (5.1.)
- (5.2.)
- 5.3. Prie EEB tipo patvirtinimo liudijimo pridedama forma, atitinkanti IV priede pateiktą pavyzdį.

(5.4.)

(5.5.)

(5.6.)

6. SPECIFIKACIJOS

6.1. Bendrosios specifikacijos

Radio trukdžių slopinimo įrangos sudėtinės dalys projektuojamos, konstruojamos ir įtaisomos taip, kad transporto priemonė normaliomis naudojimo sąlygomis atitiktų šios direktyvos reikalavimus.

6.2. Radijo trukdžių specifikacijos

6.2.1. Matavimo metodas

Pateikto patvirtinti transporto priemonės tipo keliamas trukdantis spinduliavimas matuojamas II priede aprašytu metodu.

6.2.2. Etaloninės ribos

6.2.2.1. Spinduliavimo ribos, kurios remiasi kvaziampitudės matavimais, 40–75 MHz dažnių diapazone turi būti 50 $\mu\text{V/m}$ ir 75–250 MHz dažnių diapazone – 50–120 $\mu\text{V/m}$, šiai ribai tiesiškai didėjant pagal dažnį, kai dažnis didesnis kaip 75 MHz.

6.2.2.2. Jei matavimai daromi amplitudės matavimo įranga, tai $\mu\text{V/m}$ išreikšti rodmenys dalijami iš 10.

6.2.3. Vertės, išmatuotos patvirtinti pateikto transporto priemonės tipo dėl radijo trukdžių slopinimo, turi būti ne mažiau kaip 20 procentų mažesnės kaip etaloninės vertės.

7. BANDYMAI

Pirmiau pateikto 6 punkto reikalavimų atitiktis tikrinama II priede pateiktu metodu.

(8.)

9. GAMINIŲ ATITIKTIS

(9.1.)

9.2. Kai tikrinama iš serijos paimtos transporto priemonės atitiktis, laikoma, kad produkcija atitinka šios direktyvos reikalavimus, jei išmatuoti lygiai ne didesni kaip 2 % nei nustatyti 6.2.2 punkte.

9.3. Jei bent vienas iš serijos paimtos transporto priemonės išmatuotas lygis daugiau kaip 25 % didesnis nei 6.2.2 punkte nustatytos ribos, gamintojas gali prašyti, kad būtų atlikti matavimai su mažiausiai šešių iš serijos paimtų transporto priemonių bandiniu. Rezultatai kiekvienam dažnių diapazonui turi būti interpretuojami taikant III skyriuje pateiktą statistinį metodą.

(10.)

(11.)

II PRIEDAS

AUKŠTOS ĮTAMPOS UŽDEGIMO SISTEMŲ KELIAMŲ RADIJO TRUKDŽIŲ MATAVIMO METODAS

1. MATAVIMO APARATŪRA

Matavimo įranga turi atitikti Tarptautinio specialiojo radijo trukdžių komiteto (International Special Committee on Radio Interference (CISPR) 2-ojo leidimo (pirmasis leidimas, 1961) reikalavimus ar amplitudinio tipo matavimo aparatūrai taikomas specifikacijas, pateiktas CISPR 5-ajame leidime (pirmasis leidimas, 1967).

PASTABA. Jei turima įranga ne visiškai atitinka CISPR specifikacijas, skirtumai turi būti aiškiai nurodyti.

2. REZULTATŲ IŠRAIŠKA

Matavimų rezultatai turi būti išreikšti $\mu\text{V/m}$ 120 kHz juostos pločiui. Statistikos tikslams taikomas logaritminis vienetas dB ($\mu\text{V/m}$). Jei kai kuriems dažniams matavimo aparatūros tikrasis juostos plotis B (išreikštas kHz) šiek tiek skiriasi nuo 120 kHz, gauti rodmenys turėtų būti perskaičiuojami 120 kHz juostos pločiui, dauginant iš faktoriaus $\frac{120}{B}$.

3. MATAVIMO VIETA

Matavimo vieta turi būti horizontali plokštuma be pastebimų bangas atspindinčių paviršių plote, apribotame elipsės, kurios didžiosios ašies ilgis 20 m, o mažosios ašies ilgis 17,3 m. Antena ir variklio centras turi būti elipsės didžiojoje ašyje, o variklio simetrijos plokštuma lygiagreti su mažąja ašimi. Ir antena, ir arčiausiai antenos esančio variklio šono bei didžiosios ašies susikirtimo taškas turi būti elipsės židinio taške. Matavimo aparatūra arba bandymų namelis ar transporto priemonė su įrengta aparatūra gali būti elipsės apibrėžtose ribose, tačiau horizontaliai ne arčiau kaip 3 m iki antenos, priešingoje nei transporto priemonė, kuriai daromas matavimas, pusėje. Be to, turi nebūti jokio pašalinio triukšmo ar signalo, kurie galėtų žymiai veikti matavimą; todėl prieš matavimus ir po jų daromas tikrinimas su išjungtu varikliu, ir matavimus galima laikyti patenkinamais tik tokiu atveju, jei matavimų rodmenys yra bent 10 dB didesni nei prieš juos ir po jų darytų tikrinimų rodmenys.

4. TRANSPORTO PRIEMONĖ

4.1. Turi veikti tik ta pagalbinė elektros įranga, kuri reikalinga variklio darbui.

4.2. Variklis veikia normalioje darbo temperatūroje. Darant kiekvieną matavimą, variklis veikia tokiu režimu:

Matavimo metodas	Cilindrų skaičius	
	Amplitudinis	Kvaziampitudinis
Vienas	Daugiau nei vienas	Virš tuščiosios eigos
Virš tuščiosios eigos	2 500 apsisukimų/min	1 500 apsisukimų/min

4.3. Matavimai neturi būti daromi, jei ant transporto priemonės lyja ar anksčiau kaip po 10 min, kai nustoja lyti.

5. ANTENA

5.1. Aukštis

Dipolio centras turi būti 3 m virš žemės.

5.2. Matavimo atstumas

Horizontalusis atstumas nuo antenos iki transporto priemonės arčiausios metalinės dalies turi būti 10 m.

5.3. Antenos padėtis pagal transporto priemonę

Antena paeiliui statoma kairėje ir dešinėje transporto priemonės pusėse, dviejose matavimo padėtyse, kai antena yra lygiagreti transporto priemonės simetrijos plokštumai ir antena yra vienoje tiesėje su varikliu (žr. šio priedo priedėlį).

5.4. Antenos padėtis

Kiekviename matavimo taške rodmuo nuskaitomas dipolį laikant horizontalioje ir vertikalioje padėtyje (žr. šio priedo priedėlį).

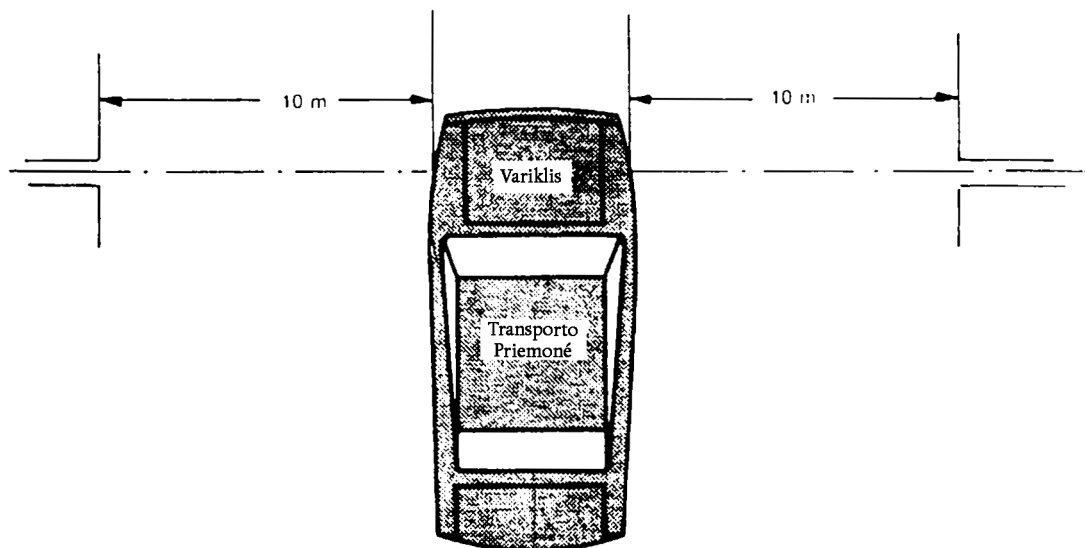
5.5. Rodmenys

Charakteringuoju rodmeniu dažniui, kuriame matavimai buvo daryti, imamos didžiausios keturių rodmenų vertės.

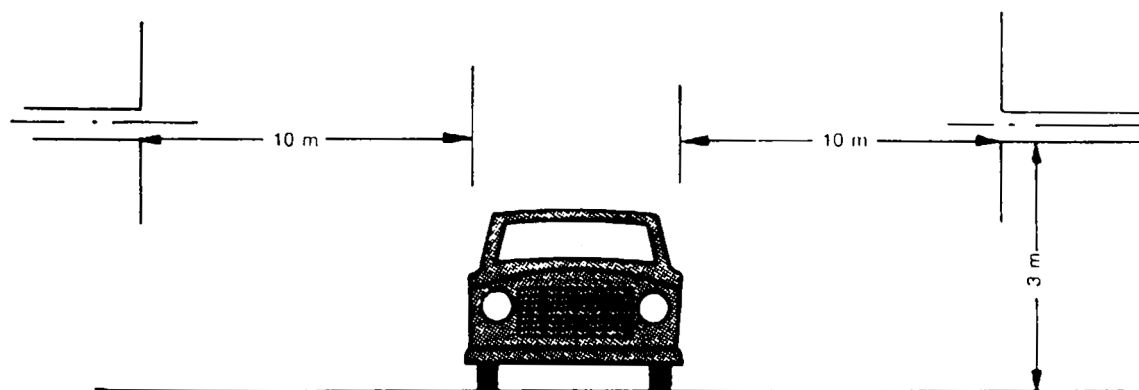
6. DAŽNIAI

Matuojama intervale nuo 40 iki 250 MHz. Transporto priemonė laikoma greičiausiai atitinkančia reikalaujamas slopinimo ribas visame dažnių intervale, jei ji šias ribas atitinka tokiuose šešiuose dažniuose: 45, 65, 90, 150, 180 ir 220 (± 5 MHz). (5 MHz leistinasis nuokrypis šešioms pasirinktiems dažniams turėtų padėti išvengti trukdymų, keliamų vardiniuose dažniuose dirbančiais siųstuvais).

---

*Priedėlis***ANTENOS KRYPTIS PAGAL TRANSPORTO PRIEMONĘ****Horizontalioji projekcija**

Dipolės antenos padėtis matuojant spinduliavimo horizontaliąją dedamąją

Vertikaliąją projekciją

Dipolės antenos padėtis matuojant spinduliavimo vertikaliosios dedamąją

III PRIEDAS

RADIJO TRUKDŽIŲ SLOPINIMO TIKRINIMO STATISTINIS METODAS

Norint 80 % tikimybe užtikrinti, kad 80 % transporto priemonių atitinka apibrėžtąją ribą L , turi būti įvykdyta tokia sąlyga:

$$x + kS_n \leq L$$

čia: $\bar{x}$ = rezultatų, gautų n transporto priemonių, aritmetinis vidurkis,
 k = statistinis faktorius, kuris nuo n priklauso, kaip parodyta šioje lentelėje:

$n = 6$	8	9	10	11	12	$k = 1,42$
7	1,35	1,30	1,27	1,24	1,21	1,20

S_n = rezultatų, gautų n transporto priemonių, standartinis nuokrypis:

$$S_n^2 = \sum (x - \bar{x})^2 / (n - 1)$$

x = pavienis rezultatas,

L = apibrėžtoji riba,

$S_n, \bar{x}$ ir L išreikšti dB ($\mu V/m$).

Jei pirmas n transporto priemonių bandinys neatitinka specifikacijos, bandomas kitas n transporto priemonių bandinys ir bendras rezultatas įvertinamas, kaip $2n$ transporto priemonių bandiniui gautas rezultatas.

IV PRIEDAS

Administracijos pavadinimas

PAVYZDYS

PRANEŠIMAS APIE TRANSPORTO PRIEMONĖS TIPO DĖL RADIO TRUKDŽIŲ SLOPINIMO PATVIRTINIMĄ

Tipo patvirtinimo Nr.: .....

1. Markė (prekės pavadinimas): .....

2. Transporto priemonės tipas ir komercinis aprašymas: .....

3. Gamintojo pavadinimas ir adresas: .....

4. Jei tinka, gamintojo įgaliotojo atstovo pavadinimas ir adresas: .....

5. Trumpas radijo trukdžių slopinimo įrangos ir transporto priemonės, kurioje tokia įranga įtaisyta, aprašymas: .....

6. Transporto priemonė tipui patvirtinti pateikta: .....

7. Už tipo patvirtinimo bandymus atsakinga techninė tarnyba: .....

8. Šios tarnybos išleistos bandymų ataskaitos data: .....

9. Šios tarnybos išleistos bandymų ataskaitos numeris: .....

10. Tipo patvirtinimas dėl radijo trukdžių slopinimo buvo išduotas/atsisakyta išduoti ⁽¹⁾:

11. Vieta: .....

12. Data: .....

13. Parašas: .....

14. Prie šio pranešimo pridedami tokie dokumentai, turintys pirmiau nurodytą tipo patvirtinimo numerį:

..... variklio ir variklio skyriaus brėžiniai, diagramos ir schemas,

..... variklio ir variklio skyriaus fotografijos,

..... tinkamai identifikuotų detalių, sudarančių radijo trukdžių slopinimo įrangą, sąrašas.

⁽¹⁾ Išbraukti, kuris netaikomas.